

Het rendement van KKM voor veehouders is onduidelijk. Volgens Siem Jan Schenk ligt de meerwaarde in een sterkere marktpositie. Stijging van de melkprijs door kwaliteitsverhoging en -borging is niet aan de orde zolang de markt hier niet voor betaalt.

Het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel roept dat KKM een basisvoorwaarde is om zuivel in Nederland te vermarkten. Dat houdt in dat het ook aan geïmporteerde producten dezelfde eisen moet stellen,' stelt Siem Jan Schenk, voorzitter vakgroep LTO Rundveehouderij. Nederlandse veehouders investeren in KKM om hun product meerwaarde te geven. Dit zou moeten leiden tot een sterkere marktpositie, maar dan moet wel de hele productieketen meewerken door alleen producten van KKM-niveau te gebruiken. Schenk noemt hierbij het voorbeeld van zuivelfabriek DOC in Hoozevee. Deze onderneming haalt melk uit Duitsland maar stichting KKM controleert of die bedrijven ook volgens KKM-normen produceren. Schenk: 'Die kant moeten we op

met de importen van zuivel. Bij vlees stellen ze ook allerlei eisen, maar vervolgens wordt er van alles geïmporteerd.' Alleen importen van KKM-niveau accepteren zal op korte termijn moeilijk te realiseren zijn, aangezien Nederland met zijn eisen ver voor loopt op andere landen in Europa. 'We hebben een redelijk uniek niveau bereikt. De kunst is om een goede borging van het systeem te realiseren, daar wordt nu aan gewerkt,' zegt Schenk. Hij geeft aan dat bij nieuwe voorwaarden voor KKM goed nagedacht moet worden over of er een duidelijke meerwaarde ontstaat en of de sector hiermee ingrijpen van de overheid kan voorkomen. Verder moeten de controles zoveel mogelijk samengebracht worden om het systeem werkbaar te houden. Schenk: 'Als veehouder een

dubbeltje meer voor de melk verwachten omdat je investeert in KKM is niet realistisch, maar als de hele keten meewerkt aan een sterkere marktpositie dan moet dat uiteindelijk ook financieel resultaat voor de boer opleveren.'

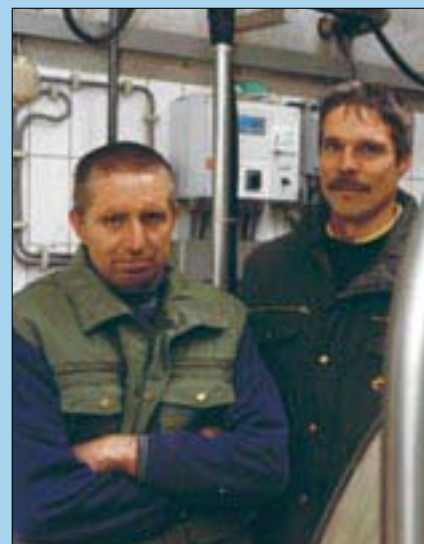
Meer geld voor kwaliteit

Cono Westbeemster viel al eerder op door het extra betalen van leveranciers die hun melkkoeien weidegang geven. Als de dieren minimaal honderd dagen, vijf uur per dag buiten lopen dan ontvangen de veehouders 0,5 eurocent per liter extra. Cono betaalt niet alleen voor imago, ook voor kwaliteit wordt een premie gegeven. Wanneer een veehouder geen aftrekpunten heeft voor kwaliteit en geen korting heeft op boterzuur of groeiremmers, dan krijgt hij 0,5 eurocent per liter extra. Farm Dairy in Lelystad houdt zich voor de melkprijsuitbetaling aan de richtlijnen van FCDF. De veehouder wordt bij levering afgerekend op het Nederlandse kwaliteitsstelsel, zoals bij de meeste zuivelondernemingen. Voor nog hogere kwaliteit wordt niet betaald. Voor minder kwaliteit wordt wel gekort. Farm Dairy is met haar aangesloten veehouders in onderhandeling over

De keerzijde van steriele melk bij gebroeders Ausema

Al jaren leveren Kees en Jan Wietse Ausema uit Sint Annaparochie melk van onberispelijke kwaliteit. 'Het tankcelgetal zit zelden boven de 100 en het kiemgetal schommelt altijd tussen de 1 en 4', zo geeft Jan Wietse de excellente kwaliteit aan. De broers staan jaarlijks in de toptien melkkwaliteit die de melkfabriek Hoogwegt publiceert. Hoogwegt hanteert een eigen rekenformule voor het samenstellen van de lijst. 'Een koe met een celgetal van 250 is hier al een uitschieter.' Volgens Jan Wietse doen ze niets bijzonders maar hij meldt wel dat ze drie keer per dag de roosters schoonschuiven. Ook vindt hij goed schoonmaken en scheren van de uiers belangrijk en

gebruiken ze één keer per dag uierdoekjes met alcohol. Het lage celgetal heeft wel zijn keerzijdeervaart Jan Wietse. 'Een kwart van onze koeien krijgt gedurende haar lijst uierontsteking. Wanneer we de melk laten onderzoeken blijken het altijd omgevingsbacteriën te zijn. Specialisten zeggen dat het celgetal niet laag genoeg kan zijn, maar het lijkt erop dat de koeien toch weinig weerstand hebben. Daarom denk ik dat het financieel het meest aantrekkelijk is om een gemiddeld tankcelgetal tussen de 150 en 180 te hebben als we daarbij geen enkele koe meer hebben met uierontsteking.'

nieuwe leveringsvoorwaarden. 'Veehouders die melk met groeistoffen leveren worden 0,23 eurocent per liter melk gekort. In de fabriek hebben we niets aan deze melk dus willen we deze melk eigenlijk niet meer afnemen en er niet voor betalen,' aldus Alfred Driessen, controller bij Farm Dairy. Uit onderzoek van het COKZ (Centraal Orgaan voor Kwaliteitsaangelegenheden in de Zuivel) blijkt dat Farm Dairy de hoogste kwaliteit melk van Nederland binnenkrijgt voor verwerking. Toch is dit geen reden om de veehouders meer voor hun melk te betalen. 'Hoge kwaliteit heeft een kleine meerwaarde, maar niet in de markt. De supermarkten betalen geen cent meer voor nog betere melk. De consument proeft het verschil niet,' vertelt Driessen. 'We kunnen onze veehouders pas meer voor de melk betalen als aan de verkoopkant de meerwaarde ook betaald wordt.'

Kwaliteitsonderscheid in België

België maakt al jarenlang verschil in kwaliteit door gewone melk en AA-melk van elkaar te onderscheiden. De gewone melk moet voldoen aan dezelfde eisen als in Nederland. Bij AA-melk mag het kiemgetal maximaal 50.000 zijn en het celgetal 350.000 cellen per milliliter. Toevoeging hierop is de coli-meting. Dat houdt in dat er maximaal 50 coli per milliliter in de tank mag zitten. Het bedrijf moet voldoen aan deze drie eisen en de melk moet daarnaast maximaal om de twee dagen geleverd worden en er moet IKM-waardig geproduceerd worden. IKM-melk geeft een meerprijs van 25 eurocent per 100 liter. AA-melk waardeert de melkprijs op met 75 eurocent per 100 liter. Andere kwaliteitspremies zijn in België wettelijk verboden. Campina België is in november 2002 als eerste zuivelonderneming in België gestart met het apart ophalen van de melk van IKM-bedrijven en van niet-gecertificeerde bedrijven. Veehouders die niet IKM-waardig produceren krijgen vanaf juli 2002 kosten in rekening gebracht voor het apart ophalen van de melk. 'De ophaalkosten laten we vanaf februari 2003 langzaam stijgen om zo meer veehouders over te halen IKM-waardig te produceren,' vertelt Paul Vanhangel, manager melkbeheer en transport Campina België. 'Nu produceert ongeveer tachtig procent van de Belgische veehouders IKM-waardig. Ik hoop dat we, ondanks de vrijwillige deelname, snel op honderd procent zitten.'

Christel van Raay

Hogere melkkwaliteit geeft geen meetbare meerwaarde voor melkprijs veehouders

Meer geld voor hogere kwaliteit